ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 17.11.2021
SWD(2021) 332 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

για τις μεταφορές αποβλήτων και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1257/2013 και (ΕΕ) 2020/1056

{COM(2021) 709 final} - {SEC(2021) 402 final} - {SWD(2021) 330 final} - {SWD(2021) 331 final}

Προβλήματα

Οι ισχύοντες κανόνες του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων (ΚΜΑ) δεν μπορούν να διασφαλίσουν επαρκώς ότι τα απόβλητα που μεταφέρονται σε άλλες χώρες υφίστανται επεξεργασία με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο και σύμφωνα με την ιεράρχηση των αποβλήτων. Προσδιορίστηκαν τρεις πτυχές αυτού του προβλήματος.

1. Οι ενδοενωσιακές μεταφορές είναι επαχθείς και μπορούν να προκαλέσουν καθυστερήσεις που επιβάλλουν δαπάνες στις επιχειρήσεις διαχείρισης αποβλήτων, ενώ τα υφιστάμενα εργαλεία απλούστευσης δεν χρησιμοποιούνται ευρέως.
2. Οι ισχύοντες κανόνες δεν μπορούν να εγγυηθούν την ορθή διαχείριση των εξαγόμενων αποβλήτων κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να αντιμετωπίζονται οι ίδιες επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία με εκείνες που αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της επεξεργασίας εντός της ΕΕ. Η εξάρτηση της ΕΕ από τις εξαγωγές αποβλήτων την καθιστά ευάλωτη σε διαταραχές της παγκόσμιας αλυσίδας αξίας, συμπεριλαμβανομένων αιφνίδιων περιορισμών στις εισαγωγές και εξαρτήσεων από την εισαγωγή δευτερογενών υλικών.
3. Οι μη συγκρίσιμοι πόροι και ο ανεπαρκής συντονισμός για την επιβολή της νομοθεσίας έχουν ως αποτέλεσμα την παράνομη μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων αποβλήτων, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ.

Στόχοι

Ο γενικός στόχος της επανεξέτασης του ΚΜΑ είναι η προστασία του περιβάλλοντος με τη διευκόλυνση των μεταφορών εντός της ΕΕ, σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, τη διασφάλιση της περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης των αποβλήτων που μεταφέρονται εκτός της ΕΕ και την αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών αποβλήτων εντός και εκτός της ΕΕ.

Επιλογές

1. Βασικό σενάριο — εστίαση στην υποστήριξη της εφαρμογής του ΚΜΑ χωρίς νομοθετικές αλλαγές.
2. Στοχευμένες αλλαγές — βελτίωση της εφαρμογής του ΚΜΑ μέσω στοχευμένων τροποποιήσεων των υφιστάμενων διατάξεων.
3. Διαρθρωτικές αλλαγές — αναμόρφωση του ΚΜΑ με απλουστευμένους κανόνες για τις ενδοενωσιακές μεταφορές αποβλήτων, νέους μηχανισμούς για την εξαγωγή αποβλήτων και νέες διατάξεις για την αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών.
4. Αλλαγές ευρείας κλίμακας — βελτίωση του ΚΜΑ μέσω στοχευμένων τροποποιήσεων των υφιστάμενων διατάξεων και πρόβλεψη εκσυγχρονισμένων και ψηφιοποιημένων διαδικασιών, θέσπιση νέου πλαισίου για τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των εξαγόμενων αποβλήτων και ενίσχυση της επιβολής.

Προτιμώμενη επιλογή

Η προτιμώμενη επιλογή είναι η επιλογή 4. Πρόκειται για ισορροπημένη προσέγγιση από πλευράς αποτελεσματικότητας (επίτευξη των στόχων) και οικονομικής αποδοτικότητας. Λαμβάνει επίσης υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΕ και την αναλογικότητα. Θα μειώσει την επιβάρυνση για τις ενδοενωσιακές μεταφορές αποβλήτων και θα προωθήσει τις μεταφορές αποβλήτων που προορίζονται για ανακύκλωση. Ανταποκρίνεται στον στόχο της ΕΕ να θέσει τέλος στην εξαγωγή των προβλημάτων της στον τομέα των αποβλήτων, διασφαλίζοντας ότι τα εξαγόμενα απόβλητα υποβάλλονται σε επεξεργασία με βιώσιμο τρόπο, τηρουμένων ταυτόχρονα των διεθνών νομικών υποχρεώσεων της ΕΕ. Τέλος, συμβάλλει στην

καλύτερη αντιμετώπιση των παράνομων μεταφορών αποβλήτων. Η επιλογή αυτή δεν συνεπάγεται υπερβολικό κόστος ή σοβαρή διαταραχή των αγορών αποβλήτων. Οι προσεγγίσεις που περιλαμβάνονται στην επιλογή 4 αναφέρονται κατωτέρω ανά στόχο.

Ενδοενωσιακές μεταφορές

- Εκσυγχρονισμός του ΚΜΑ μέσω της υποχρεωτικής μετάβασης στην ψηφιακή ανταλλαγή δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ.
- Εναρμόνιση της εφαρμογής των υφιστάμενων διαδικασιών και υποχρεώσεων (προεγκεκριμένες εγκαταστάσεις, οικονομικές διασφαλίσεις, ταξινόμηση των μεταφερόμενων αποβλήτων).
- Ευθυγράμμιση του ΚΜΑ με την ιεράρχηση των αποβλήτων και την προτίμησή του για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση.

Εξαγωγή εκτός της ΕΕ

- Θέσπιση της δυνατότητας εξαγωγής αποβλήτων μόνο σε χώρες εκτός του ΟΟΣΑ που αποδεικνύουν την ικανότητά τους να επεξεργάζονται ορισμένα απόβλητα.
- Διασφάλιση ότι οι εταιρείες και οι χώρες εξαγωγής επαληθεύουν ότι οι εγκαταστάσεις υποβάλλουν τα απόβλητα αυτά σε κατάλληλη επεξεργασία.

Παράνομες μεταφορές

- Αύξηση της αποδοτικότητας των προσπαθειών επιβολής από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των κυρώσεων.
- Ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα των επιθεωρήσεων και των ερευνών σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.